

VERI ON VETTÄ SAKEAMPAA

**GILLIAN
FLYNN
PAHA PAIKKA**

WSOY

Gillian Flynn

PAHA PAIKKA

Suomentanut Maria Lyytinen

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos

Dark Places

© Gillian Flynn 2009

This translation published by arrangement with Crown Publishers, an imprint
of the Crown Publishing Group, a division of Random House, Inc.

Lainauksen Nietzschestä s. 138 on suomentanut J. A. Hollo.

SUOMENKIELINEN LAITOS © MARIA LYYTINEN JA WSOY 2014

ISBN 978-951-0-40118-7

PAINETTU EU:SSA

Upealle aviomiehelleni
Brett Nolanille

*Pitkään olis Dayn suku elää voinut
mutta Ben Day oli päästään vinksahantanut
Poika janosi synkän saatanan valtaa
ja perheensä ehti kauhunhetkessä tappaa*

*Pikku Michellen hän kuristi keskellä yötä
Sit pilkkoi Debbyn, veressä kaikki sen myötä
Patty-äidin hän kaikkein viimeiseksi säästi
haulikon pamauksella tältä pään irti päästi*

*Ihmeen kaupalla pikku Libby hengissä selvis
mut millaisin eväin hän sen jälkeen eläis*

(koululaisloru noin vuodelta 1985)

LIBBY DAY

NYKYHETKI

SISUKSISSANI ASUSTAA HÄIJYYS, yhtä todellinen kuin sisäelin. Jos mahani viiltäisi auki, se saattaisi luiskahtaa ulos lihaisana ja tummana, mätkähtää lattialle, missä sen voisi talloa jalkoihinsa. Sellaista on Dayn suvun veri. Siinä on jotain mätää. En koskaan ollut mikään kiltti pieni tyttö, ja murhien jälkeen muutuin entistä kamalammaksi. Pikku Libby-orvosta kasvoi yrmeä ja ponneton tapaus etäisten sukulaisten – pikkuserkkujen ja isotätien ja tutuntuttujen – heittopussina parakkikodeissa tai lahoavissa pientaloissa pitkin Kansasia. Koulun menin kuolleen siskoni vanhoissa vaatteissa, paidoissa, joissa oli sinapinkeltaiset kainalot. Takapuolesta lököttävissä, huvittavan löyssissä housuissa, joita piteli ylhäällä kulahtanut, ensimmäiseen reikään kiristetty vyö. Luokkakuvissa tukkani oli aina sotkuinen, hiussuortuvissa roikkui löysästi solkia kuin takkuihin takertuneita lentäviä esineitä, ja silmien alla oli alati pullottavat pussit kuin jollain juopolla kapakan emännällä. Hymyn sijasta huulilla ehkä vastentahtoinen mutristus. Jos sitäkään.

En ollut herttainen lapsi ja minusta oli kasvanut kaikkea muuta kuin herttainen aikuinen. Jos sielustani piirtäisi kuvan, se olisi töherys, jolla on torahampaat.

*

Oli ankea kalseanmärkä maaliskuu ja minä makasin sängyssä hautomassa itsemurhaa, mitä harrastin usein. Laiskaa iltapäivähaaveilua:

haulikko, piippu suuhun, pamaus ja pääni nytkähtäisi kerran, kaksi, seinä kastuisi verestä. Räiskis, roiskis. »Halusiko hän, että hänet haudataan arkussa vai tuhkataan?» kyseltäisiin. »Keitä hautajaisiin pitäisi kutsua?» Eikä kukaan tietäisi. Ihmiset, keitä he sitten olisivatkaan, tuijottaisivat vain toistensa kenkiä tai hartioita kunnes tulisi hiljaista ja sitten joku laittaisi kahvin tulelle, reippaasti ja kolistellen. Kahvi sopii erinomaisesti yllättäviin kuolemantapauksiin.

Työnsin jalan ulos peiton alta mutten kyennyt laskemaan sitä lattiaan. Taidan olla masentunut. Olen tainnut olla masentunut noin kaksikymmentäneljä vuotta. Tunnen että jossain tuolla sisälläni on parempi versio minusta, piilossa maksan takana tai kiinni pernanpalassa kitukasvuisessa lapsekkaassa ruumiissani, Libby, joka kehoittaa minua nousemaan ylös, tarttumaan toimeen, kasvamaan aikuiseksi, siirtymään elämässä eteenpäin. Mutta yleensä häijyys vie kuitenkin voiton. Veljeni surmasi perheemme kun olin seitsemänvuotias. Äidin, kaksi siskoa, poissa: pum pum, haks haks, kurkku umpeen. Sen jälkeen minun ei oikeastaan tarvinnut tehdä mitään, minulta ei odotettu mitään.

Kun täytin kahdeksantoista, perin 321 374 dollaria, kaikilta niiltä hyväntahtoisilta murheellisen tarinani lukeneilta maailmanparantajilta, joiden *sydän oli läpäittänyt säälistä* minua kohtaan. Aina kun kuulen tuon ilmauksen, mitä tapahtuu usein, kuvittelen mielessäni meheviä piirrossydämiä joilla on linnunsiivet ja jotka lentävät läpätäten kohti jotakin monista lapsuudenkotimurjuistani, itseni pikkutyttöä ikkunassa vilkuttamassa ja sieppaamassa kirkasvärisiä sydämiä kiinni samalla kun vihreitä seteleitä satelee päälleni, *kiitos, kiitos tosi paljon!* Kun olin vielä lapsi, lahjoitukset pantiin huolellisesti hoitettulle pankkitilille, jonka saldo ponnahti aina kolmen neljän vuoden välein ylöspäin, kun jossakin lehdessä tai uutiskanavalla kerrottiin tuoreimpia kuulumisiani. Pikku Libbyn uusi alku: Preerian verilöylyn ainoa eloonjäänyt täyttää katkeransuloiset kymmenen vuotta. (Minä epäsiisteissä sapiroissa pussirotan kuselta haisevalla nurmikolla Diane-tätini parakkikodin edessä. Dianen paksut pötkelöpohkeet harvoin käytetyn hameen paljastamina juurtuneina tukevasti takanani kellertävään ruohikkoon.) Urhea Baby Day täyttää kukkeat kuusitoista! (Minä, edelleen pienikokoisena, kasvoni kakunkynttilöiden loisteessa, liian tiukassa paidassa rintojen kohdalta, jotka olivat

sinä vuonna saavuttaneet kuppikoon D, ja olivat pilapiirrosmaisen kookkaat pikkuruiseen kroppaani nähden, naurettavat, pornahtavat.)

Olin elellyt niillä rahoilla yli kolmetoista vuotta mutta nyt ne olivat hupenemassa olemattomiin. Minulla olisi iltapäivällä tapaaminen, jossa tarkasteltaisiin, miten olemattomiin. Kerran vuodessa mies, joka huolehti varoistani, tappisilmäinen punertavaposkinen pankkivirkailija Jim Jeffreys, halusi viedä minut lounaalle, »rutiinitarkistusmielessä», kuten hän asian ilmaisi. Söimme yleensä jotakin keskiahintaista ja keskustelimme elämästäni – olihan hän sentään tuntenut minut jo polvenkorkuisesta, hah hah. Minä puolestani en tiennyt Jim Jeffreysistä juuri mitään, enkä koskaan kysellyt, vaan tarkastelin tapaamisia aina samasta lapsen näkökulmasta: käyttäydy jotakuinkin kohteliaasti ja hoida asia pois päiväjärjestyksestä. Yksisanaisia vastauksia, väsyneitä huokauksia. (Sen verran Jim Jeffreysistä päättelin, että hänen täytyi olla kristitty, hyvinkin uskovainen – hänessä oli sen kaltaisten ihmisten kärsivällisyyttä ja toiveikkuutta, jotka uskovat Jeesuksen tarkkailevan tekosiaan.) »Tarkistusta» ei pitänyt olla tiedossa vielä seuraavaan kahdeksaan tai yhdeksään kuukauteen, mutta Jim Jeffreys oli vaivannut minua toistuvasti jättämällä puhelinvastaajaani vakavalla ja vaimealla äänellä viestejä, joissa hän sanoi tehneensä parhaansa pitääkseen »rahaston hengissä», mutta että nyt oli aika miettiä »seuraavia siirtoja».

Ja sieltä se häijyys taas kerran putkahti: ajattelin heti toista pientä lööppityttöä, Jamie Jotakuta, joka oli menettänyt perheensä samana vuonna, 1985. Hänen kasvonsa olivat osittain palaneet tulipalossa, jonka hänen isänsä oli sytyttänyt ja jossa koko hänen muu perheensä oli saanut surmansa. Aina kun käväisen pankkiautomaatilla, ajattelen Jamie-tyttöä, ja sitä, että jollei hän olisi kiilannut kohtalollaan omani rinnalle, minulla olisi nyt tuplasti enemmän rahaa. Tuo Jamie Mikä ikinä olikaan hommaili jossakin ostoskeskuksessa minun rahoillani itselleen hienoja käsilaukkuja ja koruja ja paksuja tavaratalomeikkejä, joita levittäisi kiiltävän arpiselle naamalleen. Mikä oli tietysti kamala ajatus. Sen minä sentään tajusin.

Lopulta, lopulta, lopulta sain kiskottua itseni sängystä teatraalisesti voihkaisten ja hortoilin taloni etupihalle. Vuokraan pientä punatiilitaloa toisten pienten punatiilitalojen kehässä joista kaikki kököttävät jyrkevällä jyrkanteellä Kansas Cityn entisten karjapihojen

yläpuolella. Kansas City, Missourin, ei Kansas City, Kansasin. Ne ovat kaksi eri asiaa.

Asuinalueellani ei ole edes nimeä, se on niin mitätön. Siihen viitataan sanomalla Tuota tietä tuonnepäin. Kummallinen, heikon luotto-
luokituksen alue täynnä umpikujia ja koiranpaskaa. Muissa taloissa on pelkästään vanhuksia, jotka ovat asuneet niissä aina niiden valmistumisesta saakka. Vanhukset istuvat harmaina ja vetelinä verkkoikkunoiden takana tiirailemassa ulos kaiken aikaa. Toisinaan he sipsuttavat autoilleen vanhusmaisen varovaisesti, mikä saa minut tuntemaan syyllisyyttä, että minun pitäisi mennä auttamaan. Mutta eivät he siitä pitäisi. He eivät ole ystävällisiä vanhuksia – he ovat tiukkailmeisiä, nyrpeitä vanhoja ihmisiä, jotka eivät halua minua, tätä *uutta tulijaa*, naapurikseen. Koko seutu oikein humisee heidän paheksuntaansa. On siis heidän halveksuntansa häly ja sitten kahden talon päässä asuva luihu punainen koira, joka haukkuu päivät pitkät ja ulvoo yöt, jatkuva taustahäly jonka ei edes tajua ajavan hulluuden partaalle ennen kuin se vaimenee, vain lyhyeksi autuaaksi hetkeksi, ja alkaa sitten taas uudestaan. Kun naapurustossa kajahtaa sen ainoa piristävä ääni, pikkulasten aamuinen kujerrus, minä yleensä nukun. Joukko pyöreäkasvoisia, kerrospuetuja taaperoita kävelee taloni takana, vieläkin syvemmällä katusokkelon poimuissa sijaitsevaan päiväkotiansa puristaen pitkää köyttä, jota aikuinen vetää perässään. He marssivat kuin pingviinit taloni ohi joka aamu, mutta en ole vielä koskaan nähnyt heidän palaavan takaisin. Ties vaikka löntystäisivät koko maapallon ympäri ja palaisivat sitten juuri oikealla hetkellä ohittamaan ikkunani taas aamulla. Oli miten oli, minä olen kiintynyt heihin. Heitä on kolme tyttöä ja yksi poika ja kaikki tykkäävät käyttää kirikkaanpunaista takkia – ja silloin kun en näe heitä, kun nukun pommiin, tulen alakuloiseksi. Tai alakuloisemmaksi. Sellaista sanaa äitini käyttäisi, ei mitään niin dramaattista kuin *masentunut*. Olen ollut alakulon kourissa kaksikymmentäneljä vuotta.

Pukeuduin tapaamista varten hameeseen ja puseroon, ja tunsin itseni pikkuruiseksi, aikuiset ison tytön vaatteeni kun eivät oikein koskaan istuneet kunnolla päälleni. Olen hädin tuskin 150 senttiä pitkä – tosiasiassa 147,3 senttiä, mutta pyöristän. Sen kuin haastatte oikeuteen. Olen kolmekymmentäyksivuotias mutta ihmiset lirkuttavat minulle usein kuin haluaisivat antaa minulle sormivärit.

Kuljin alas etupihani rikkaruohoista rinnettä, ja naapurin punakarvainen koira käynnisti tungettelevan haukkunsa. Katukiveyksellä autoni lähellä on kahden linnunpoikasen murskaantuneet luurangot, ja niiden litistyneet nokat ja siivet saavat ne näyttämään iljettäviltä. Ne ovat olleet siinä vuoden. En voi olla katsomatta niitä joka kerran kun nousen autooni. Pitäisi tulla kunnan tulva, joka huuhtoisi ne mennessään.

Kadun toisella puolella kaksi vanhempaa naista jutteli talon etuportilla, ja tunsin, miten he kieltäytyivät näkemästä minua. En tiedä kenenkään nimiä. Jos toinen naisista kuolisi, en voisi edes sanoa: »Vanha rouva Zalinsky parka kuoli.» Joutuisin vain toteamaan: »Se ilkeä vanha akka kadun toiselta puolelta heitti veivinsä.»

Tunsin itseni kuin lapsihaamuksi ja kapusin mitänsanomattomaan keskikokoiseen autooni, joka vaikuttaa lähinnä muoviselta. Odotan jatkuvasti, että autokaupasta ilmestyy joku toteamaan ääneen sen, mikä on itsestään selvää: »Autosi on pelkkä vitsi. Ei sillä oikeasti voi ajaa. Me vain pilailimme.» Haamuajoin leikkiautollani kymmenen minuutin matkan keskustaan tapaamaan Jim Jeffreysiä, saavuin pihviravintolan parkkipaikalle kaksikymmentä minuuttia myöhässä, ja tiesin, että hän vain hymyilisi ystävällisesti eikä sanoisi vitkastelustani sanaakaan.

Minun oli määrä soittaa hänelle kännykälläni, kun saapuisin paikalle, että hän voisi pinkaista ulos ja saatella minut sitten sisään. Ravintolaa, isoa vanhan liiton KC-pihvipaikkaa, ympäröivät tyhjat rakennukset huolestuttavat häntä, ikään kuin niiden ontoissa kuorisissa vaanisi jatkuvasti raiskaajajoukko odottamassa saapumistani. Jim Jeffreys ei halua olla Mies, joka antoi Libby Daylle tapahtua kamalia. Mitään ikävää ei saa sattua URHEALLE BABY DAYLLE, EKSYNEELE PIKKUTYTÖLLE, säärittävälle punapäiselle seitsemänvuotiaalle, jolla on suuret siniset silmät, ainoalle, joka selvisi PREERIAN VERILÖYLYSTÄ, KANSASIN JOUKKOMURHASTA, MAATILAN SAATANANPALVONTASURMISTA. Äitini, kaksi isosiskoani, Ben lahtasi heidät kaikki. Minä olin ainoana eloonjääneenä ilmiantanut hänet murhista. Minä olin se söpö pikkuinen, joka saattoi saatananpalvojaveljensä oikeuden eteen. Olin isosti otsikoissa. *Enquirer*-lehti pani itkuisen kuvani etusivulleen ja otsikoi jutun VIATTOMUUDEN PERIKUVA.

Tähyilin peruutuspeiliin ja näin siellä yhä samat lapsenkasvoni. Pisamat olivat haalistuneet ja hampaat oiotut, mutta minulla oli yhä nykerönenä ja kissanpojan ymmyrkäiset silmät. Valkaisin tätä nykyä tukkaani, mutta punainen juurikasvu näkyi jo. Näytti siltä kuin päänahkani vuotaisi verta, varsinkin tässä loppuilltapäivän auringossa. Näky oli kammottava. Sytytin tupakan. Saatoin olla kuukausia polttamatta ja sitten muistaa: nyt pitää saada tupakkaa. Sellainen minä olen, en kiinny mihinkään.

»No niin, mennään, Baby Day», sanoin ääneen. Sillä nimellä kutsun itseäni, kun olen täynnä vihaa.

Nousin autosta ja astelin sauhutellen kohti ravintolaa. Pitelin tupakkaa oikeassa kädessä, etten joutuisi katselemaan vasenta, murjoutunutta kättä. Oli jo melkein ilta, vaeltavat pilvet ajelehtivat rykelminä taivaan poikki kuin puhvelit ja aurinko paistoi niin matalalta, että kaikki värjäytyi vaaleanpunaiseksi. Joelle päin, valtatie kiemurraisten ramppien välissä, kökötti hylättyjä viljasiloja tyhjillään himmeän harmaina ja turhanaikaisina.

Kävelin aivan yksikseni parkkipaikan poikki lasinsirpalemuodostelmien päältä. Kukaan ei käynyt kimppuuni. Kello oli sentään vasta hiukan yli viiden iltapäivällä. Jim Jeffreys illasti aina ensimmäisen kattauksen edukkaammilla hinnoilla, mistä hän oli ylpeä.

Kun astelin sisään, hän istui baaritiskillä siemailemassa limonadia, ja kuten arvasin, kaivoi heti ensimmäiseksi takintaskustaan kännykkänsä ja tuijotti sitä kuin se olisi pettänyt hänet.

»Soititko minulle?» hän kysyi otsa kurtussa.

»En, unohdin», valehtelin.

Siihen hän hymyili. »No, oli miten oli. Joka tapauksessa hienoa, että olet nyt täällä, kultaseni. Mennäänkö suoraan asiaan?»

Hän läjättyi kaksi dollaria baaritiskille ja ohjasi meidät punaiseen nahkaverhoiltuun loosiin, jonka halkeamista tursui keltaista pehmusetta. Repeämien reunat raapivat pohkeitani, kun ujuttauduin istumaan. Penkistä rehahti tupakanlemu.

Jim Jeffreys ei koskaan juonut seurassani alkoholia eikä ikinä kysynyt, halusinko minä ottaa jotakin juotavaa, mutta kun tarjoilija tuli, tilasin lasillisen punaviiniä ja katselin, miten hän yritti olla näyttämättä yllättyneeltä tai pettyneeltä tai miltään muultakaan kuin jimjefreysmäiseltä. *Millaista punaviiniä?* tarjoilija kysyi, eikä minulla ollut

aavistustakaan – en ikinä muistanut puna- tai valkoviinien nimiä tai sitä, mikä osa nimestä piti sanoa ääneen, joten pyysin yksinkertaisesti *talonviiniä*. Hän tilasi pihvin, minä uuniperunan kahdella täytteellä, ja sitten tarjoilija poistui ja Jim Jeffreys päästi pitkän hammaslääkärimäisen huokauksen ja sanoi: »No niin, Libby, me kaksi olemme nyt siirtymässä aivan uuteen ja erilaiseen vaiheeseen.»

»Paljonko sitä siis on jäljellä?» kysyin ja ajattelin mielessäni *sanokymppitonni sanokymppitonni*.

»Luetko sinä niitä raportteja, joita lähetän sinulle?»

»Luen minä joskus», valehtelin taas. Minusta oli mukava saada postia muttei lukea sitä. Raportit olivat luultavasti jossain läjässä kotonani.

»Oletko kuunnellut viestejäni?»

»Luulen, että kännykässäsi on jotain vikaa. Se pätkii pahasti.» Olin kuunnellut vain sen verran, että tiesin olevani pulassa. Yleensä lakkasin kuuntelemasta Jim Jeffreysin ensimmäisen lauseen jälkeen, joka alkoi aina: *Libby, ystäväsi Jim Jeffreys tässä...*

Jim Jeffreys painoi sormenpäätänsä yhteen ja työnsi alahuultaan eteen. »Rahastossa on jäljellä 982 dollaria 12 senttiä. Jos olisit pystynyt täydentämään summaa ihan millä tahansa säännöllisellä työnteolla, kuten olen jo aikaisemmin todennut, olisimme kyenneet pitämään rahaston pystyssä, mutta ...», hän heitti kätensä ilmaan ja irvisti, »niin ei sitten käyntykään.»

»Entäs kirja, eikö se ...?»

»Olen pahoillani, Libby, ei. Minä toistan tätä samaa sinulle joka vuosi. Se ei ole sinun syytäsi, mutta kirja ... ei. Mitään.»

Vuosia sitten, hyödyntääkseen kaksikymmentäviisivuotissyntymäpäivääni, eräs elämänhallintaoppaiden kustantaja oli pyytänyt minua kirjoittamaan siitä, miten olin onnistunut kukistamaan »menneisyyteni haamut». No en ollut kukistanut pahemmin mitään mutta suostuin silti kirjan tekemiseen juttelemalla puhelimesta New Jerseyssä asuvan naisen kanssa, joka hoiti varsinaisen kirjoitustyön. Kirja ilmestyi joulukuksi 2002 ja sen kannessa komeili valokuva minusta epäonnistuneessa pörrökampauksessa. Kirjan nimi oli *Dayn uusi elämä! Älä ole pelkkä selviytyjä, vaan päihitä lapsuuden traumat!* ja siinä oli parinsadan löysää positiivisuuspuppua sisältävän sivun lisäksi muutama lapsuudenkuva minusta ja kuolleesta perheestäni. Minul-

le maksettiin 8 000 dollaria ja pari hassua vertaistukiryhmää kutsui minut vieraakseen. L ensin Toledoan nuorina orvoksi jääneiden miesten tapaamiseen, Tulsaan, johon kokoontui lastensa äidit surmanneiden miesten teini-ikäisiä lapsia. Signeerasin kirjaani luuserikakaroille, jotka esittivät minulle rasittavia kysymyksiä, kuten että leipoiko äitini piirakkaa. Signeerasin kirjoja harmaille, takertuville vanhoille miehille, jotka tiirailivat minua kaksiteholinssiensä takaa ja joiden hengityksestä uhkui pohjaan palaneen kahvin ja vatsahappojen katku. »Uuteen alkuun!» saatoin kirjoittaa tai: »Uusi alku odottaa!» Ihmiset, jotka minua tulivat tapaamaan, näyttivät poikkeuksetta uupuneilta ja epätoivoisilta ja seisoskelivat liepeilläni löyhissä laumoissa epävarman oloisina. Aina heitä oli vähän. Kun sitten tajusin, etten saanut siitä touhusta minkäänlaista tienestiä, kieltäydyin enää lähtemästä mihinkään. Kirja oli joka tapauksessa jo flopannut.

»Olisi sen kyllä kaiken järjen mukaan pitänyt tuottaa enemmän», mumisin. Halusin kiihkeästi, että kirjalla olisi voinut tehdä rahaa, halusin sitä lapsellisen pakkomielteisesti – että jos vain haluaisin sitä tarpeeksi, toiveeni toteutuisi. Sen olisi pakko toteutua.

»Aivan niin», Jim Jeffreys sanoi, eikä hänellä ollut enää mitään lisättävää aiheeseen kuuden vuoden jälkeen. Hän katseli hiljaa, kun hörpin viiniäni. »Mutta tavallaanhan tästä aukeaa sinulle todella kiinnostava uusi elämänvaihe, Libby. Siis että miksi sinä haluat isona ryhtyä?»

Tajusin kyllä, että tarkoitus oli olla mairea, mutta kysymys sai sappenin kiehumaan. En minä miksikään halunnut ryhtyä, siitä tässä koko saatanan jutussa oli kyse.

»Eikö rahaa siis ole enää enempää?»

Jim Jeffreys pudisteli päätään pahoitellen ja ryhtyi sirottelmaan suolaa juuri saapuneelle pihvilleen, jonka ympärille veri levisi lammikkona kuin kirkasvärinen Kool-Aid.

»Entä uudet lahjoitukset, kahdeskymmenesviides vuosipäivä lähestyy?» Tunsin taas raivonkuohahduksen, kun hän pakotti minut sanomaan sellaista ääneen. Ben aloitti verikekkerit joskus aamukahdelta 3. tammikuuta 1985. Perheeni verilöylyn aikaleima, ja tässä sitä odoteltiin innolla. Miten sellaista saattoi päästää suustaan? Miksei rahaa voinut olla jäljellä edes 5 000 dollaria?

Hän pudisteli taas päätään. »Sitä ei ole enää, Libby. Sinä olet, mitä, kolmekymmentä? Nainen. Ihmiset ovat menneet eteenpäin. He haluavat auttaa uusia pikkutyttöjä, eivät ... »

»Eivät minua.»

»Ikävä kyllä eivät.»

»Ihmiset ovat menneet eteenpäin? Ihanko totta?» Hylkäämisen tunne ailahti sisälläni, sama jota koin aina lapsena, kun joku täti tai serkku heitti minut jonkun toisen tädin tai serkun luo: *Nyt riitti, ota sinä hänet vähäksi aikaa*. Ja sitten uusi täti tai serkku olisi tosi mukava noin viikon verran, yrittäisi kaikkensa katkeran pikku meikäläisen kanssa, ja sitten ... Vika oli yleensä minussa, jos totta puhutaan. Ihan aidosti, tämä ei ole mitään uhrin puhetta. Yhden serkun olohuoneen suihkin täyteen Aqua Net -hiuslakkaa ja sytytin palamaan. Diane-tätini, huoltajani, äidin sisko, rakas tätini, otti minut luokseen – ja lähetti pois – puolentusinaa kertaa, kunnes sulki viimein ovensa lopullisesti. Tein sille naiselle todella ikäviä tempuja.

»Valitettavasti uusia murhia riittää aina, Libby», Jim Jeffreys turisi. »Ihmisillä on heikko keskittymiskyky. Mieti vaikka, miten hulluna kaikki ovat Lisette Stephensin tapaukseen.»

Lisette Stephens oli sievä kaksikymmentäviisivuotias ruskeaveerikkö, joka oli kadonnut kotimatalla perheensä kiitospäivän illallsilta. Koko Kansas City oli valjastettu etsimään häntä, hänen valokuvansa hymyili joka uutislähetyksessä. Helmikuun alussa uutinen oli levinnyt maanlaajuiseksi. Jutussa ei ollut tapahtunut mitään uutta kuukauteen. Lisette Stephens oli kuollut, ja kaikki tiesivät sen jo, mutta kukaan ei halunnut olla ensimmäinen ilonpilaaja.

»Mutta», Jim Jeffreys jatkoi, »luulen, että kaikki haluavat kyllä kuulla, että sinulla menee hyvin.»

»Mahtavaa.»

»Entäs opiskelu?» hän sanoi pureskellen isoa lihanpalasta.

»Ei.»

»Entä jos yrittäisimme hankkia sinulle jonkinlaista toimistotyötä, mapittamista ja sen sellaista?»

»Ei.» Käperryin itseeni, en piitannut annoksestani, huouin synkkyyttä. Siinä oli jälleen yksi äitini käyttämä sana: *synkkä*. Se tarkoitti, että oli alakuloinen tavalla, joka ärsytti muita ihmisiä. Että oli vihamielisen alakuloinen.

»No, mitä jos pitäisit vaikka viikon miettimistauon?» Hän ahmi pihviään, haarukka heilui ylös alas reipasta tahtia. Jim Jeffreys halusi lähteä. Jim Jeffreysille riitti.

Lähtiessään hän jätti minulle kolme kirjettä ja väläytti leveän hymyn, jonka oli tarkoitus olla kannustava. Kolme kirjettä, jotka kaikki näyttivät roskapostilta. Aikoinaan Jim Jeffreys oli tuonut minulle pulloittavia kenkälaatikoita täynnä postia, josta suurin osa oli šekillä varustettuja kirjeitä. Minä allekirjoitin šekit hänen nimiinsä, ja sitten lahjoittajalle lähetettiin valmiiseen kirjepohjaan paksulla käsialalla ni raapustettu viesti. »Kiitos lahjoituksestanne. Teidän kaltaistenne ihmisten ansioista voin suunnata katseeni kohti parempaa tulevaisuutta. Parhain tereveisin Libby Day.» Kirjeissä todellakin luki »tereveisin», kirjoitusvirhe, jonka Jim Jeffreys uskoi vetoavan ihmisten tunteisiin.

Mutta lahjoituksia täynnä olleita kenkälaatikoita ei enää herunut, ja minulle jäi vain kolme kirjettä ja loppuilta kulutettavaksi. Suuntaisin takaisin kotia kohti, useat autot vilkuttivat valojaan minulle, kunnes tajusin ajavani omat lamput pimeinä. Kansas Cityn siluetti kimmelsi idässä, vaatimaton kourallinen keskikokoisia tornitaloja kuin Monopoli-pelilaudalle heitettyinä, siellä täällä korkeuksiin kohoavia radiomastoja. Yritin miettiä, mitä voisin tehdä tienatakseni rahaa. Sellaista, mitä aikuiset tekivät. Kuvittelin itseni sairaanhoitajan hilkka päässä kuumemittari kädessä, sitten tiukassa sinisessä poliisin univormussa saattamassa lasta tien yli, sitten helmet kaulassa ja kukikkaassa esiliinassa valmistamassa päivällistä miehelleni. *Noin sekaisin sinä olet*, ajattelin. *Käsityksesi aikuisuudesta on vieläkin peräisin kuvakirjoista.* Ja vielä samalla, kun ajattelin niin, näin itseni kirjoittamassa aakkosia liitutaululle kirkassilmäisten ekaluokkalaisten edessä.

Yritin keksiä realistisia ammatteja – jotain tietokoneisiin liittyvää. Tietojen syöttö, eikös sellainen työ ollut olemassa? Tai ehkä asiakaspalvelu? Olin joskus nähnyt elokuvan, jossa nainen ulkoilutti ammatikseen koiria haalareihin ja neulesettiin pukeutuneena, aina kukkia kädessä, kuolaavat, kiintyneet koirat kintereillä. En tosin pitänyt koirista, pelkäsin niitä. Lopulta mieleen tuli tietysti maatilatyo. Sukuni oli ollut sata vuotta maanviljelijöitä aina äitiini asti, kunnes Ben päästi hänet päiviltä. Sitten maatila myytiin.

En edes tietäisi, miten maatilaa hoidetaan. Minulla on muistoja siitä paikasta: Ben levittämässä lantaa kylmälle keväiselle mutapel-
lolle, läpsimässä vasikoita pois tieltään, äidin karheat kädet työnty-
mässä kirsikansävyyisiin papanoihin, joista kypsyysi durraa, Michel-
len ja Debbyn kiljaisuus, kun he hyppelivät ladossa heinäpaalien
päälle. »Kutittaa!» Debby valitti aina ja hyppäsi sitten taas uudes-
taan. En koskaan pysty viipyilemään näissä mietteissä. Olen lokeroi-
nut muistot kuin ne olisivat erityisen vaarallista aluetta: Paha paik-
ka. Jos viivytelin liian pitkään mielikuvassa äidistäni yrittämässä
taas kerran viritellä kurjaa kahvinkeitintä toimimaan vippaskonstein
tai Michellestä tanssimassa ympäriinsä puuvillaisessa yöpuvussaan
putkisukat polviin asti kiskottuina, mieleni nytkähti Pahaan paik-
kaan. Kirkuvanpunaisten äänten mielipuoliset kajahtukset yössä.
Pitelemätön rytmikkäästi hakkaava kirves, joka viuhui mekaanisesti
kuin sillä olisi pilkottu puita. Haulikon pamahdukset pienessä käy-
tävässä. Äitini pakokauhuiset raakkuvat huudot, kun hän yritti vielä
pelastaa lapsensa menetettyään puolet omasta päästään.

Mitä hallinnon assistentti mahtaa tehdä? mietin.

Parkkeerasin taloni kohdalle ja astuin jalkakäytävän laatal-
le, jonka betoniin joku oli raapustanut vuosikymmeniä sitten
»Jimmy ♥ Tina». Joskus mieleeni juolahti mietteitä pariskunnan
mahdollisesta kohtalosta: Mies oli alemman sarjan baseballpelaaja,
nainen kotirouvana Pittsburghissa ja kamppaili syöpää vastaan.
Mies oli eronnut palomies, nainen juristi, joka hukkuu viime vuon-
na Meksikonlahden rannikolla. Nainen oli opettaja, mies oli kuol-
la kupsahtanut kaksikymppisenä verisuonen puhkeamiseen. Se oli
hyvä, joskin kammottava, ajatusleikki. Yleensä tapoin vähintään-
kin toisen heistä.

Käännyin katsomaan vuokrataloani ja mietin, mahtoiko sen
katto retkottaa vinossa. Jos koko hoito romahtaisi kasaan, en menet-
täisi paljoakaan. En omistanut mitään arvokasta, paitsi ikivanhan
Buck-nimisen kissan, joka suvaitsi sietää minua. Kun ehdin läpimä-
rille, notkahtaneille portaille, kissan närkästyneet naukaisut kantau-
tuivat sisältä korviini, ja tajusin, etten ollut tänään vielä ruokkinut
sitä. Aukaisin oven, ja ikivanha kissa lähestyi minua hitaasti ja vaival-
loisesti kuin kottero, josta oli puhjennut rengas. Kissanruoka oli lop-
pu, sen ostaminen oli ollut tehtävälillä viikon. Niinpä suuntasin

jääkaapille, kaivoin sieltä kovettuneen reikäjuuston siivuja ja annoin ne kissalle. Sitten istahdin alas avaamaan kolme kirjettäni sormet piumän hajuisina.

En päässyt ensimmäistä kirjettä pidemmälle.

Hyvä neiti/rouva Day,

toivottavasti kirje tavoittaa teidät, sillä teillä ei näyttäisi olevan omaa kotisivua. Olen lukenut teistä ja seurannut tarinaanne tiiviisti vuosien varrella ja haluaisin kovasti kuulla, miten jakselette ja mitä puuhaatte nykyään. Esinnyttekö koskaan julkisesti? Kuulun ryhmään, joka maksaisi teille viisisataa dollaria jo pelkästään siitä, että ilmestyisitte paikalle. Pyydän, että otatte yhteyttä minuun, niin annan mielelläni lisätietoja asiasta.

Parhain terveisin

Lyle Wirth

PS. Tämä on aito yhteistyötarjous.

Strippausta? Pornoa? Silloin kun kirja ilmestyi kuvaliitteineen Baby Dayn kasvuvuosista, mukana oli silmiinpistävä valokuva minusta seitsemäntoistavuotiaana hyllyvät naisenrintani hädin tuskin avoselkäisen valkoisen halpahalitopin pitelemänä. Sen seurauksena sain useita tarjouksia pienemmiltä nakulehdiltä, mutta yksikään niistä ei tarjonnut niin paljon rahaa, että olisin vakavissani harkinnut asiaa. Nytkään viisisataa ei ihan riittäisi, jos nämä tyypit haluaisivat minun riisuutuvan. Mutta ehkä – *ajattele positiivisesti, Baby Day!* – ehkä kyseessä todellakin oli aito yhteistyötarjous, jälleen kerran joku vertaisryhmä, joka tarvitsi minut paikalle, että sen jäsenet saisivat uuden synn puhua itsestään. Viisisataa parin tunnin myötätunnonhetkestä kävisi kyllä.

Kirje oli kirjoitettu koneella lukuun ottamatta puhelinnumeroa, joka oli raapustettu jämäkällä käsialalla kirjeen alaosaan. Näppäilin numeron ja toivoin, että puhelu menisi vastaajaan. Sen sijaan linjalta kuului pitkä hiljaisuus, joku vastasi muttei sanonut mitään. Se tuntui kiusalliselta, kuin olisin soittanut jollekulle kesken juhlien, joista minun ei olisi kuulunut saada tietää mitään.

Kolme sekuntia, sitten miesääni: »Haloo?»

»Hei. Onko Lyle Wirth puhelimessa?» Buck nuuski jaloissani ja kinusi lisää ruokaa.

»Kuka siellä?» Taustalla yhä kaikuva hiljaisuus. Kuin mies olisi ollut kuilun pohjalla.

»Tässä on Libby Day. Sain sinulta kirjeen.»

»Nnn-o voi juma. Siis oikeasti? Libby Day. Ööh, missä sinä olet? Oletko kaupungissa?»

»Missä kaupungissa?»

Mies – tai poika, hän kuulosti nuorelta – huusi jollekulle takanaan vastauksen, johon sisältyivät ainakin sanat: »tein ne jo», ja voihkaisi sitten korvaani.

»Oletko Kansas Cityssä? Etkö asukin Kansas Cityssä? Libby?»

Olin jo sulkea puhelimen, mutta tyyppi alkoi karjua *ha-loo? ha-loo?* luuriin niin kuin olisin joku pöllämystynyt kakara joka ei keskittynyt tunnilla, joten kerroin hänelle, että asun Kansas Cityssä ja kysyin, mitä hän halusi minusta. Hän höräytti *et kyllä ikinä usko* -naurun.

»No, niin kuin jo sanoin, haluaisin jutella kanssasi esiintymisestä. Jos mahdollista.»

»Millaisesta esiintymisestä?»

»No, minä kuulun yhteen erikoiskerhoon ... täällä on ensi viikolla erikoiskerhon tapaaminen, ja ... »

»Millaiseen kerhoon?»

»No, se on vähän erilainen kerho. Se on vähän sellainen underground-juttu ... »

En sanonut mitään, kiemurrelkoon. Tunsin, miten mies muuttui alun itsevarmuuden jälkeen vaivaantuneeksi. Hyvä niin.

»No hitto, ei sitä pysty puhelimessa selittämään. Voinko, ööh, tarjota vaikka kahvit?»

»Nyt on liian myöhä kahvittelulle», sanoin, ja tajusin sitten, ettei mies varmaankaan ollut edes tarkoittanut tätä iltaa, varmaankin tätä viikkoa, ja sitten mietin taas, miten saisin seuraavat neljä viisi tuntia kulumaan.

»Oluen? Viinilasillisen?» hän kysyi.

»Milloin?»

Tauko. »Tänä iltana?»

Tauko. »Sopii.»

Lyle Wirth näytti sarjamurhaajalta. Mikä tarkoitti, ettei hän luultavasti ollut sitä. Jos harrasti huorien paloittelua tai karkulaisten syömistä, yrittäisi näyttää normaalilta. Hän istui likaisen korttipelipöydän ääressä keskellä Tim-Clark's Grilleä, hiostavaa kapakkaa joka toimi kirputorin yhteydessä. Tim-Clark's oli saanut mainetta grilliruoallaan ja oli keskiluokkaistumassa, epäsuhtainen sekoitus harmaantuneita kantapeikkoja ja moppitukkaisia nuoria kundeja pillifarkuissa. Lyle ei ollut kumpakaan. Hän oli hädin tuskin parikymppinen ja hänellä oli taipuisat maantienväriset hiukset, joita hän oli yrittänyt taltuttaa liialla geelillä vääristä paikoista, jolloin tukasta törrotti sekä porheitä että kiiltäviä tuppoja. Hänellä oli kehyksettömät silmälasit, kireä epämuodikas tuulitakki ja tiukat farkut, mutta eivät tyylikkäällä vaan pelkästään kireällä tavalla tiukat. Hänessä oli piirteitä, jotka olivat liian siroja ollakseen viehättäviä miehessä. Ei miehellä kuulunut olla ruusunnuppuhuulia.

Hän huomasi minut, kun lähestyin. Aluksi hän ei tunnistanut minua, katseli vain arvioivasti tätä vierasta naista. Kun olin jo melkein pöydän kohdalla, hänellä välähti: pisamat, linnunluinen ruumiinrakenne, nykerönenä joka muuttui sitä nykerömmäksi mitä pidempään minua katsoi silmiin.

»Libby!» hän aloitti, tajusi että se oli liian tuttavallista, ja lisäsi: »Day!» Hän nousi seisomaan, veti esille klaffituolin, näytti katuvan huomaavaista elettä ja istui taas alas. »Sinulla on vaalea tukka.»

»Jep», sanoin. Inhoan ihmisiä, jotka avaavat keskustelun tosi-seikkoja toteamalla. Mitä siihen sitten pitäisi sanoa? *Onpa kuuma päivä. Niin on.* Tähyilin ympärilleni tilatakseni juotavaa. Minihameeseen pukeutunut tarjoilija näyttävine mustine kutreineen seisoi sievä selkäpuolensa meihin päin. Naputin sormillani pöytää, kunnes hän kääntyi ympäri ja paljasti kasvonsa, jotka olivat vähintään seitsemänkymmppisen, paksu pakkeli oli kasautunut poskien uurteisiin, kädet olivat sinipunaisista suonista kirjavat. Jokin hänessä natisi, kun hän kumartui ottamaan tilaukseni, ja hän tuhahti, kun pyysin vain PBR-oluen.

»Täältä saa tosi hyvää nautanrintaa», Lyle sanoi. Mutta hänkään ei ollut tilannut sitä, hörppi vain jonkin maitoisen juoman jämiä.

En oikeastaan syö lihaa, en ole syönyt sen jälkeen, kun näin perheeni paloiteltuna – yritin yhä saada Jim Jeffreysin ja hänen jänteisen

»En ollut herttainen lapsi ja minusta oli kasvanut kaikkea muuta kuin herttainen aikuinen. Jos sielustani piirtäisi kuvan, se olisi töherrys, jolla on torahampaat.»

Kun Libby Day oli seitsemän, hänen äitinsä ja kaksi siskoaan surmattiin. Pakoon päässeän Libbyn todistus oli ratkaiseva kun tämän isovelji Ben tuomittiin elinkautiseen koko kansakuntaa kuohuttaneista Kansasin Kinnakeen Maatilamurhasta.

Kuluu 25 vuotta. Itseinhossa rypevän, työtä välttelevän Libbyn nimeä kantava hyväntekeväisyysrahasto on viimein ehtynyt. Kun Kill Club -niminen, ratkaisemattomista murhasta kiinnostunut salaseura ottaa Libbyyn yhteyttä, hän vainuaa tilaisuuden tehdä rahaa. Palkkiota vastaan Libby tarjoutuu haastattelemaan kohtalokkaan murhapäivään liittyviä ihmisiä ja raportoimaan löydöksistään klubilaisille.

Libbyn etsinnät vievät hänet Missourin nuhjuisilta strippiklubeilta Oklahoman hylättyihin turistikaupunkiin. Ja kun kauhistuttava, uskomaton totuus lopulta valkenee, Libby joutuu jälleen pakenemaan henkensä edestä.

»Terävä, vangitseva ja järkyttävä... *Paha paikka* sementoi Flynnille paikan suurten rikoskirjailijoiden joukossa.»

- CRIMESPREE

